

A TIZEDIK HÉT...

Még négy 6 van hátra a kiküldetésből, még jó hogy a családom végre elszánta magát a repülőútra és hamarosan meglátogatnak... már nagyon ideje volt. Ráadásul annyi anyagot gyűjtöttem össze, amit képtelen vagyok egyedül hazacipelni, úgyhogy a családnak legalább a felét haza kell vinnie...

Bár érdekes pillantásokat fognak kapni a repülőtéren, ha kinyitják velük a bőröndöket... Telis-tele információs anyagokkal kábítószerokról, alkohorról stb... ☺

Robertson utcai szálló – avagy az angol „Bánya” utca – kicsit másként...

Ittlétem alatt az egyik legérdekesebb szállóval volt szerencsém megismerkedni a héten. Ha bárki kiküldetésben jár Londonban, **semmiképp ne mulassza el** megnézni a Robertson St. Projectet.

Ezt a helyet minden ízében kifejezetten olyan idős hajléktalanok számára tervezték akik, hosszú ideig éltek az utcán és igen komoly alkoholproblémával küzdenek.

ROBERTSON UTCAI SZÁLLÓ

Célcsoport: 55 év feletti olyan súlyos szenvedélybetegek, akik hosszú ideig utcán is éltek.

Szállásdíj: 45,94 font / hét

Szobák: 42 egyszemélyes szoba, saját WC, TV

Várólista: van – 6-8 új lakó / év

Ügvelet: 24 órás – egyéni esetkezelés

Az épület egész területén szabad az alkoholfogyasztás, sőt – itt a szociális munkások adják a reggeli „folyékony kenyeret” a lakó kezébe. Félreértések elkerülése érdekében, nem azért adnak alkoholt a lakónak („BeerRun”), hogy asszisztáljanak önpusztító életvitelükhöz, hanem leginkább azért, hogy ne deliráljon a lakó. Az az intézmény filozófiája, hogy ha a kliens végképp nem működik együtt abban, hogy lemondjon kedvenc mérgéről, akkor legalább próbálják stabilizálni az állapotát. Ennek a módja, hogy megállapodást kötnek a lakóval, hogy reggel, délbe,

este mennyit ihat. Később a szocik a kisebb alkoholtartalmú italt próbálják a lakónak ajánlani.

Így lassan kialakítanak egy olyan menziséget – ami bár még mindig káros hatású az egészségre, viszont jóval kevésbé mintha a lakó maga adagolná a fogyasztását.

Egy kis kreatív művészet a lakóktól ☺

Az ügyfelek többségének pénzét a szálló kezeli. A pénzügyek nyilvántartására egy külön csak ezzel foglalkozó szociális munkást alkalmaznak. Ez azért is igen nehéz feladat, mert a lakók egy jó része súlyos demenciával küszködik, gyakori az alkoholos pszichózis, és ebben az állapotban bizony előfordul, hogy a pénzügyeket vezető kolléga néha gyanúsítgatásba keveredik, ezért a nyilvántartás pontosságára különösen nagy hangsúlyt fektetnek.

A szállásvezető elmondása szerint talán itt a legnagyobb a verbális és esetenként fizikai agresszió az egész Thames Reachnél. Alkoholos befolyáltság alatt bizony a lakók néha erősen kifogásolható hangnemet ütnek meg és előfordul, hogy a szociális munkások ellen fordulnak. Meg is kérdeztem, hogy ilyenkor mit szoktak tenni, azt válaszolták, fizikai támadás esetén egyszerűen kísétnak a lépcsőházba. A lakók többsége futni nem tud, általában csak különböző dolgokat hajgálnak a személyzet felé. Ha viszont komoly

mentális megbetegedéssel állnak szemben, akkor mentőt – ill. rendőrséget hívnak.

Minden szobában és minden folyosón van vészcsengő, ami elsősorban azért szükséges, ha valaki rosszul van, tudjon jelezni az ott dolgozóknak.

A Thames Reach nem fejt ki semmilyen nyomást annak érdekében, hogy az itt élőket kigondozzák. Itt nincs időlimit, mindenki addig marad, amíg akar, ill. egészségi állapota lehetővé teszi, vagy amíg el nem helyeződik szociális otthonba.

Mindenkinek saját szobája van, saját WC-vel és mosdóval, egyedül a fürdő az, amit közösen kell használniuk.

Az egész szálló szinte vibrál a színekben, hogy ezzel is stimulálja az eltompult és elfásult embereket. A színeknek azonban itt egyéb fontos szerepe is van itt, mivel az ügyfelek jó része erősen demetálódott, ezért minden folyosórészen különböző színű ajtók vannak. Ezzel segítik a lakók tájékozódását, ill. minden ajtóra még a nevüket is kiírják a biztonság kedvéért.

12 éve működik a program, az első botladozó lépéseknél még minden apró dolgot a szociális munkások végeztek a lakók helyett (pld.: szobatakarítás, beágyazás...stb.) Majd szép lassan rájöttek, hogy ez zsákutca. És bár nem tudták elérni az évek folyamán, hogy a lakók életmódjukon gyökeresen változtassanak, azonban ma már követelményként fogalmazták meg, hogy amit a lakók önerejükől képesek megtenni, azt tegyék is meg. És lassan a lakók elkezdtek főzni, takarítani magukra –és egyre függetlenebbé váltak az őket ellátó személyzettől.

Névre szólóan minden lakónak ebben a raktárban tartják a napi betevőjét...

Néhányukkal olyan eredményes volt a munka, hogy akár részt vehetnének a támogatott lakásprogramban – de mivel a kigondozás nem elvárás a szállótól, a Robertson utcai lakók lakáshoz jutási esélyei igen csekélynek mondható.

Az itteni munka jóval megerőltetőbb és az idegeket igénybevevőbb, mint általában a többi ún. *wethostelben* (olyan szálló ahol lehet alkoholt fogyasztani). Ennek elsősorban a speciális klienskör az oka. A sok idős ember folyamatosan ugráltatja a személyzetet, vagy épp egy-egy elfajulni készülő vitát kell megoldaniuk.

Itt is működik a „szellőztető rendszer”, ha valaki nem bír az energiáival, kiküldik kicsit sétálni. Ha nem megy magától, akkor rendőri segítséget kérnek. A lakók állapotára való tekintettel viszont nemigen fordul elő az egész éjszakás kitiltás. Egyrészt, mert a szálló nem épp London legbarátságosabb környékén van, másrészt a tél folyamán a hideg és az állandó esőzések miatt nem tehetik ki a lakót. Ezért a szociálisokra hárul az a nemes feladat, hogy a lehetetlen helyzeteket valahogy megoldják. És bár a lakó rászorgalna esetleg a kitiltásra, a szociálnak minden erővel azon kell lenni, hogy ezt a lehetőséget ne kelljen igénybe venniük.

Ez a rész nagyjából ugyanúgy zajlik le mint nálunk...

Mint minden hostelben, itt is elég komoly energiákat fektetnek a szociális munkások a szállóélet megszervezésére. Itt is van filmklub, kareoke est, kirándulások, közös főzések és elmaradhatatlan a bingó.

A szálló csodás kerthelyiséggel büszkélkedhet, - „rivális” hajléktalanellátó szervezet a St. Mungo's-nak köszönhetően.

Ők egy igen komoly és híres projectet futtatnak hosszú évek óta. A lakók aktivizálása céljából létrehoztak egy kertészeti szakkört, ami ma már igen komoly munkákat mondhat a magáénak. Nemcsak a saját- hanem most már egyéb hajléktalan ellátók kertjeit is ők rendezik be, méghozzá nem is akármilyen színvonalon !

Néhány példa a munkáikra:

Robertson St. kertje

Marketlane-i szálló kertje

Ezeket a kertépítési programokat az összes londoni hajléktalanszállón meghirdetik, a lakók pedig önkéntesként vesznek részt rajtuk.

Itt is sok idő kellett, míg végre beindult a kertépítő project, de az angol türelmes egy fajta. Ha valamit kigondol és az elején nem működik, kivárja míg beindul a dolog.

Ezt a programot nálunk is meg lehetne valósítani a Kertészeti Egyetem segítségével. Pár önkéntes diák és adakozó kertészetek segítségével csodás dolgokat lehetne létrehozni a szállóinkon.

Remélem, hogy néhány szocinak ihletet adtam a kertépítő programmal. ☺ ☺ ☺ ☺

Az angol hajléktalanszállók kertjei egyébként hihetetlen otthonosak. Ahol csak lehet, mindenhol létrehoznak egy nyugodt és esztétikus területet a lakók számára, ahol nyáron nyugodtan kiülhetnek, sakkozhatnak, kerti sütéseket szervezhetnek.

Egyik kedvencem – a lakók minden fára egy plüss majmot tettek

Az egész programot egyébként adományokból és önkéntesek munkájával működtetik. A lakók 1-1 kertépítést hihetetlen sikerként könyvelnek el, rengeteg önbizalmat ad nekik, és természetesen a farm projecthez hasonlóan itt sem kell halálra dolgozniuk magukat. Sok-sok teaszünetet iktatnak be a végeredmény, pedig magáért beszél... Le a kalappal!

A Robertson Hostel kertjének egyik bizarr része az az „emlékfá” amit az elhunyt lakók emlékére készítettek. Minden eltávozott lakó nevét színes üvegre festik, majd a fára illesztik.

Merész, megható és nagyon szép gesztus. Annakidején a hatvani idősök otthonában láttam ehhez hasonlót. Első látásra mindig hátborzongató, és el sem tudtam képzelni, hogy a lakóknak miért lehet jó folyamatosan szembesülni a veszteségeikkel. De hát itt is meg kellett tanulni a leckét, hogy ami nekünk furá, az a lakóinknak lehet, hogy nagyon is fontos.

Visszatérve kicsit a Robertson utcai szálló esetkezelésére...

A szocik ugyanúgy megállapodásokat kötnek a lakókkal, mint nálunk.

A lakók rendszeresen etetik a környékbeli galambokat...ennek köszönhetően beköltöztek a szálló kertjébe...

Elég sok szállón találkoztam kifejezetten drog-alkohol és mentálhigiénére specializálódott szociális munkásokat – itt viszont hiányoltam őket.

Nincs kifejezetten programjuk alkoholbetegek számára, ezen azonban mindenképpen szeretnének változtatni 2008-ban.

A legtöbb helyen a szociális munkások 1-1 probléma területre vannak kiképezve, a tudásanyagot pedig mindig a szálló biztosítja a belső tréningjein belül.

Az egyik legérdekesebb képzésük a motivációs interjú tréning. Itt olyan ötletekkel és trükkökkel vértetik fel a szociális munkást, amik elengedhetetlenek az esetkezelésnél.

A célja, hogy ráébressze a lakót a saját felelősségére ivási szokásaival kapcsolatban.

A szociális munkás nem mondja azt a lakónak, hogy: „mi a francnak iszik, hát nem látja, hogy tönkremegy az élete?”

Ezt a lakók többsége úgyis pontosan tudja...

Inkább feltárják a jó és rossz oldalakat... egy példa amit ők meséltek:

„Mi jó az ivásba? – Oldja a gátlásokat, szeretem azt az érzést, amikor be vagyok csípve...

Mi a rossz oldala? – Elhagyott a családom a pia miatt...

Mit kéne csinálni, hogy a családjával újra kapcsolatba kerüljön? – Kevesebbet kéne inni...

Mennyit költ italra? – Minden pénzem rámegy...

Elég rossz minőségű alkoholt fogyaszt, mit inna mást ha megtehetné? - Guinness sört, onnan származik ahonnan én...”

Stb...stb...stb...

A történet vége az volt, hogy a lakó az olcsó, borzalmas minőségű almaborról váltott a kedvenc sörére. Kevesebbet engedhet meg magának, de a minősége összehasonlíthatatlan, ill. mindent egybevéve csökkent a bevitt alkohol mennyisége... és ez már nagy eredmény volt...

A motivációs beszélgetések egyébként a szociális munkásoknak is sokat segítenek, mivel a felelőség egyértelműen a lakóé, így megakadályozza, hogy a segítő magára átvegye a problémát, és idő előtt kiégjen.

Sajnos ezen beszélgetési-technikák elsajátítása otthon még a főiskolai képzésekről is hiányoznak, saját erőből és tapasztalatból kell felépíteni, így a tévedések lehetősége is óriási. Általában csak mentálhigiénés képzés során lehet csak hozzájutni ezekhez a finomságokhoz.

ADDICTUS ülésen is sajnos csak egyszer volt alkalmunk bepillantást nyerni ezekbe a titkokba Dávid Zoli és Horváth Szilveszter segítségével... sokkal több ilyen kéne...

Elpanaszoltam a kinti kollégáimnak, hogy pár hete belekezdtem egy kis hajléktalanság történeti kutatásba, de siralmasan kevés az anyag amit találtam. 1911-ben Dr. Ferenczi Imre – a főváros akkori szociálpolitikai előadója kiküldetésben járt Londonban, a „Városi Szemlében” megjelent írásában osztotta meg tapasztalatait az érdeklődőkkel. Itt írt Lord Rowtonról – aki népszálló rendszerét megteremtette Londonban, ennek a mintájára épült pld a Dózsa Népszálló is... itt kint viszont szinte semmit nem találtam róla, és a vezetőik is csak annyit mondanak: „igen már halottam róla valamikor...”

Szóval a feladat sokkal nehezebb, mint gondoltam, de azért nem adom fel olyan könnyen.

A probléma az, hogy ezeket a nagy befogadóképességű szállókat ma már mind igyeksenek bezárni és helyettük kisebb – 50-60 fős szállókat hoznak létre. A régi épületeket pedig vagy lerombolják, vagy rendes lakásokká alakítják át. Azonban találtam néhány nyomot, amin azért el lehet indulni. Camdenben – London egyik ősi hippy negyedében még most is van egy szálló, ami közel 400 ember befogadására képes. Kértem is a programszervezőket, hogy valahogy juttassanak már be oda, reméljük eredményes lesz a látogatás. 20 évvel ezelőtt az angol hajléktalan ellátók épületei ugyanolyan masszív nagy tömegeket voltak képesek

fogadni mint nálunk. Egyik ilyen példa a Tower House, Whitechapelnél amit azóta már bezártak. Egyik leghíresebb lakója Jack London volt. Kollégáim egyébként azt ajánlották, hogy ha többet akarok megtudni az akkori szegénységről mindenképp olvassak olyan Jack London könyveket amik a városról szólnak, hmmm...egész jó ötlet.

Rengeteg remek képet tusrajzot találtam a régi időkről, jövő héten tervezem a London Múzeum meglátogatását és remélem ott találok pár kiindulópontot amivel már elindulhatok a levéltárakba is...

Folyt köv...

Üdvözlettel:

Hanuta Éva India
szociális munkás
Londonból...